

# Šta odluka bosanskohercegovačkih vlasti o unutrašnjem dugu znači za vas?

U decembru su se vlasti na državnom i entitetskom nivou kao i vlasti Brčko Distrikta dogovorile o strategiji za rješavanje neisplaćenih finansijskih potraživanja građana prema državnim organima, čime je uklonjen jedan od najvećih problema koji gotovo već cijelu deceniju unosi nesigurnost u ekonomiju ove zemlje. To je dobra vijest za BiH kao i za građane ove zemlje. Ovim dogovorom uklanja se najveća prepreka za investicije i otvaranje novih radnih mjesta u ovoj zemlji. I biće uklonjen najveći dio tereta duga za buduće generacije.

## Šta predstavljaju ova potraživanja?

Građani imaju potraživanja prema organima vlasti BiH – na državnom i entitetskom nivou kao i u Brčko Distriktu – u vrijednosti od nekoliko milijardi KM. To je novac koji se ne isplaćuje već godinama i za koji do prošlog mjeseca nije ni postojao plan isplate. Do sada su mnogi zasigurno vjerovali da nikada neće ni biti isplaćen. Dakle, ko tačno ima pravo na isplatu ovih potraživanja?

Najveću grupu čine građani čiji su devizni računi blokirani kao posljedica raspada bivše Jugoslavije, zatim grupa građana koji imaju potraživanja prema organima vlasti po osnovu troškova koji su nastali kao posljedica rata te hiljade radnika i penzionera kojima se duguje novac u vidu neisplaćenih plata i penzija. Državni organi duguju novac bankama, a imaju obaveze i prema građanima po osnovu certifikata izdatih u kasnim 90-im.

## Koliko je ozbiljan ovaj problem?

Ekonomija BiH je zapravo talac ovih ogromnih potraživanja. Sve dok ne bude postojala izvjesna sigurnost u pogledu načina i rokova za otplatu ovog ogromnog iznosa, i domaći i strani investitori će sa velikim oprezom odlučivati o ulaganju novca u BiH. Oni imaju veoma realno opravdanje za zabrinutost budući da svako onaj ko pokreće neki posao u BiH mora biti zabrinut zbog mogućnosti da će vlada morati rješavati pitanje unutrašnjeg duga podizanjem poreza u oblasti privatnog poduzetništva. To je nešto što strani investitori moraju uzeti u obzir, kao i razlog zbog kojeg često odlučuju da ne ulažu u zemlju u kojoj nije riješeno pitanje unutrašnjeg duga.

Građani žive u neizvjesnosti u pogledu toga da li će se taj problem ikad riješiti. Sada postoji izvjesnost.

Izraženo u brojkama, unutrašnja potraživanja prema organima vlasti BiH iznose otprilike 9 milijardi KM. To je tri četvrtine vrijednosti svega što su tokom protekle godine proizvela sva preduzeća i svi građani u BiH. Kako biste stekli predstavu o tome, zamislite vaš godišnji prihod i onda zamislite da dugujete tri četvrtine vašeg godišnjeg prihoda, a da sve dugove morate platiti u isto vrijeme

## Kako će biti riješen ovaj problem?

Tokom proteklih šest mjeseci, bosanskohercegovački organi vlasti su intenzivno razmatrali ovaj problem, a u decembru su dogovorili praktično rješenje. Ono podrazumijeva kombinaciju isplate u gotovom novcu i izdavanja obveznica. Kao što svi dobro znaju, vlasti BiH jednostavno nemaju dovoljno finansijskih sredstava da odmah isplate cjelokupan iznos tako da su se morali utvrditi prioriteta za otplatu tokom dužeg perioda. Gotovina će biti isplaćena onima čije su potrebe najveće, penzionerima i vlasnicima malih iznosa štednje na zamrznutim deviznim računima – ova grupa i predstavlja najveći broj tražilaca. Za one koji su vlasnici većih iznosa na blokiranim deviznim računima kao i one koji imaju velika potraživanja po osnovu ratne štete, biće izdate obveznice koje će omogućiti vladama da novac isplate u potpunosti, ali tokom višegodišnjeg perioda. Isplata duga tokom dužeg perioda je jedini razuman način za pojedince kao i organe vlasti za izmirenje ovako velikih potraživanja.

**Ukoliko želite više informacija o ovom rješenju, kontaktirajte:**

### Federacija BiH:

Miru Bradaru, savjetnicu za ekonomska pitanja u Ministarstvu za finansije F BiH, tel: 033/666-641

### Republika Srpska:

Informativni ured Vlade RS, tel: 051/331-565

### Brčko Distrikt:

Osmana Osmanovića, direktora Ureda za prihode Brčko Distrikta, tel: 049/216-933

